

Ο ΝΕΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ, ΓΙΩΡΓΟΣ ΘΕΟΧΑΡΙΔΗΣ, ΜΙΛΑ ΕΦ' ΟΛΗΣ

Αύξηση και εντατικοποίηση των εποπτικών ελέγχων

Η υγιής ανάπτυξη του χρηματοοικονομικού τομέα στην Κύπρο και η προστασία των επενδυτών αποτελούν τους βασικούς στόχους του νέου προέδρου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, Γιώργου Θεοχαρίδη. Στην εφ' όλης της ύλης συνέντευξή του στον «Π» μιλά για τους ελέγχους στις κυπριακές Κυπριακών Εταιρειών Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών (ΚΕΠΕΥ), τον τομέα των funds, τη συμμετοχική χρηματοδότηση, τα επόμενα βήματα στον Κόμβο Καινοτομίας και τις απαιτήσεις βιώσιμης χρηματοδότησης.

Κατ' αρχάς πώς ήταν η μετάβαση στα νέα σας καθήκοντα;

Η μετάβαση στα νέα μου καθήκοντα ήταν ομαλή. Σε αυτό συνέβαλαν οι γνώσεις και οι εμπειρίες μου στον χρηματοοικονομικό τομέα. Και ειδικά η εμπειρία που απέκτησα από τη θέση του εκτελεστικού αντιπροέδρου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου (ΕΚΚ) που κατείχα πριν τον διορισμό μου ως πρόεδρος, καθώς επίσης και ως μέλος του συμβουλίου της Επιτροπής στο παρελθόν.

Συνέντευξη στον
ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΪΤΑΝΙΔΗ

Ποιοι είναι οι στόχοι σας, προς ποια κατεύθυνση θέλετε να κινηθεί η ΕΚΚ τα επόμενα χρόνια;

Πρωταρχικό μου μέλημα είναι να διασφαλίσω ότι η ΕΚΚ θα συνεχίσει να αποτελεί ασπίδα προστασίας για τους επενδυτές μέσω της άσκησης αποτελεσματικής εποπτείας και να καθοδηγεί την υγιή ανάπτυξη του τομέα.

Επιπλέον, θα εργαστώ για να διατηρήσω τα υψηλά πρότυπα που έχουν τεθεί τα προηγούμενα χρόνια από την ΕΚΚ, ώστε να παραμείνει μία ευέλικτη και αποτελεσματική εποπτική αρχή, η οποία ανταποκρίνεται εγκαίρως στις προκλήσεις της σύγχρονης εποχής, μίας εποχής στην οποία η τεχνολογική εξέλιξη συντελείται με απίστευτα γρήγορους ρυθμούς.

Επενδυτικά ταμεία

Η ανάπτυξη του τομέα των funds αποτελεί και μία εθνική στρατηγική. Οι αριθμοί τι λένε για την ανάπτυξη του τομέα;

Η ΕΚΚ έχει υπό την εποπτεία της συνολικά 289 Εταιρείες Διαχείρισης Συλλογικών Επενδύσεων και Οργανισμούς Συλλογικών Επενδύσεων (ΟΣΕ), με το συνολικό ενεργητικό υπό διαχείριση να ανέρχεται στα €10,7 δισ. καταγράφοντας αύξηση της τάξης του 24% σε σύγκριση με το τελευταίο τρίμηνο του 2020. Αξίζει να σημειωθεί ότι περίπου 22% του ποσού αυτού αφορά επενδύσεις που έγιναν στην Κύπρο.

Γενικά, όσον αφορά την επενδυτική πολιτική των οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων (ΟΕΕ), οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων περιορισμένου αριθμού προσώπων (ΟΕΕΠΑΠ) και καταχωρισμένων ΟΕΕ (ΚΟΕΕ), το 36,7% του υπό διαχείριση ενεργητικού τους αφορά επενδύσεις σε ιδιωτικό μετοχικό κεφάλαιο και το 12% σε ακίνητα.

Όσον αφορά τους ΟΣΕΚΑ, αυτοί επενδύουν περίπου το 86% του υπό διαχείριση ενεργητικού τους σε κινητές αξίες και ακολουθούν με ποσοστό 6% οι επενδύσεις σε καταθέσεις.

Τα στοιχεία που έχουμε στη διάθεσή μας, ιδιαίτερα αν αναλογιστούμε τις προκλήσεις που δημιούργησε η πανδημία, είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικά. Αξίζει να σημειωθεί ότι το ενδιαφέρον για τη σύσταση και την αδειοδότηση οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων συνεχίζεται με αμείωτο ρυθμό.

«Πρωταρχικό μου μέλημα είναι να διασφαλίσω ότι η ΕΚΚ θα συνεχίσει να αποτελεί ασπίδα προστασίας για τους επενδυτές μέσω της άσκησης αποτελεσματικής εποπτείας και να καθοδηγεί την υγιή ανάπτυξη του τομέα»

ντικά. Αξίζει να σημειωθεί ότι το ενδιαφέρον για τη σύσταση και την αδειοδότηση οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων συνεχίζεται με αμείωτο ρυθμό.

Στο παρόν στάδιο βρίσκονται υπό διαδικασία αδειοδότησης γύρω στις 45 οντότητες για διάφορες δομές επενδυτικών κεφαλαίων. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι τα τελευταία εννέα χρόνια η ΕΚΚ συνέβαλε καθοριστικά στη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου πλαισίου για τη ρύθμιση των συλλογικών επενδύσεων σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών και τους εμπλεκόμενους φορείς.

Επιπλέον, τον Ιανουάριο του 2020 προχωρήσαμε στην έκδοση οδηγίας αναφορικά με τη συμμετοχική χρηματοδότηση (crowdfunding), η οποία αποτελεί ένα πρόσθετο εργαλείο εναλλακτικής μορφής χρηματοδότησης για νεοφυείς μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Περαιτέρω, εντός του 2021 ετοιμάσαμε νομοσχέδιο για τη ρύθμιση του επαγγέλματος της εκτέλεσης λειτουργιών διοίκησης ΟΕΕ.

Υπάρχει ένας μεγάλος «θόρυβος» για το κλείσιμο εταιρειών Forex. Τι ισχύει; Υπάρχει κάποιο πρόβλημα; Οι ανακλήσεις αδειών λειτουργίας ΚΕΠΕΥ είναι ένα σύνηθες φαινόμενο;

Η ΕΚΚ στο πλαίσιο του εποπτικού της ρόλου και των αρμοδιοτήτων της διενεργεί ελέγχους σε οντότητες που βρίσκονται υπό την εποπτεία της για τη διασφάλιση της συμμόρφωσής τους με το θεσμικό πλαίσιο που τις διέπει. Εκεί όπου εντοπίζονται παρανομίες λαμβάνουμε τα ενδεδειγμένα μέτρα με γνώμονα τη διαφύλαξη των συμφερόντων των επενδυτών και τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας και ακεραιότητας της αγοράς.

Ειδικότερα, όσον αφορά την εποπτεία των Κυπριακών Εταιρειών Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών (ΚΕΠΕΥ), η ΕΚΚ είναι η αρμόδια εποπτική

αρχή και έχει την εξουσία να επιβάλλει διοικητικές κυρώσεις και άλλα μέτρα που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία. Ανάμεσα σε αυτά περιλαμβάνεται και η αναστολή των εργασιών ΚΕΠΕΥ. Ορθά επισημαίνετε ότι έγινε δυσανάλογος θόρυβος γι' αυτό το θέμα.

Πολύπλοκα προϊόντα

Η Κύπρος φιλοξενεί έναν μεγάλο αριθμό εταιρειών CFD και είναι το κυριότερο κέντρο στην ΕΕ. Αυτό δημιουργεί προκλήσεις και πιέσεις για την εποπτεία από άλλες αρχές, λαμβάνοντας υπόψη τον υψηλό κίνδυνο απώλειας περιουσίας από επενδυτές;

Όλες οι ΚΕΠΕΥ, ανεξαρτήτως του είδους δραστηριοποίησης, διέπονται από τον περί Επενδυτικών Υπηρεσιών και Δραστηριοτήτων και Ρυθμιζόμενων Αγορών Νόμο, γνωστό ως MiFID II, ο οποίος είναι πιο αυστηρός από το προηγούμενο καθεστώς και δίνει τη δυνατότητα στις εποπτικές αρχές να έχουν παρεμβατικό ρόλο στα επενδυτικά προϊόντα που προσφέρονται από τις ΕΠΕΥ.

Γι' αυτό και η ΕΚΚ προχώρησε στην επιβολή μόνιμων μέτρων το 2019 αναφορικά με τη διάθεση, διαφήμιση και πώληση συμβάσεων επί διαφορά («CFDs») και δυαδικών δικαιωμάτων («binary options»), καθώς επίσης και στην υιοθέτηση των μέτρων που κατά καιρούς ανακοινώνει η ESMA.

Περαιτέρω, από το 2015 στη βάση του εποπτικού πλαισίου risk-based supervisory framework γίνεται κατηγοριοποίηση των εποπτευόμενων οντοτήτων αναλόγως του προφίλ κινδύνου και καθορίζεται η συχνότητα και το βάθος των εποπτικών ελέγχων σε κάθε μία από αυτές.

Η ΕΚΚ έχει αυξήσει και εντατικοποιήσει τους εποπτικούς ελέγχους σε όλες τις ΚΕΠΕΥ δίνοντας βαρύτητα σε αυτές που δραστηριοποιούνται

στην παροχή πολύπλοκων προϊόντων και ειδικά σε ό,τι αφορά τις πρακτικές μάρκετινγκ που εφαρμόζουν για την προώθησή τους. Ως αποτέλεσμα των ερευνών και εποπτικών ελέγχων μόνο στις ΚΕΠΕΥ, η ΕΚΚ προχώρησε στην επιβολή διοικητικών κυρώσεων πέραν των €10 εκατ.

Προχώρησε επίσης σε αναστολή της άδειας λειτουργίας σε πέραν των 30 ΚΕΠΕΥ στις οποίες προέκυψαν σημαντικά προβλήματα και τους υπέδειξε τη λήψη σειράς διορθωτικών μέτρων για τη βελτίωση των εσωτερικών τους διαδικασιών, ρυθμίσεων και πρακτικών, με στόχο την πλήρη συμμόρφωση με τις νομικές τους υποχρεώσεις.

Παράλληλα, η ΕΚΚ προχώρησε και στην ανάκληση της άδειας λειτουργίας σε πέραν των 15 ΚΕΠΕΥ, στις οποίες εντοπίστηκαν σοβαρές παραβάσεις της νομοθεσίας, ενώ ένας άλλος σημαντικός αριθμός ΚΕΠΕΥ παραιτήθηκαν εκούσια από την άδεια που κατείχαν.

Η ΕΚΚ θα συνεχίσει να διενεργεί σε βάθος ελέγχους και να λαμβάνει τα δέοντα μέτρα όταν εντοπίζει εποπτευόμενους οι οποίοι δεν πληρούν τις πρόνοιες της κείμενης νομοθεσίας.

Παράλληλα, ο ειδικός χώρος στην ιστοσελίδα της ΕΚΚ που απευθύνεται στους επενδυτές, εμπλουτίζεται ανά διαστήματα με επιμορφωτικό υλικό, συμβουλές και προειδοποιήσεις που εκδίδει η ίδια η ΕΚΚ ή εποπτικές αρχές άλλων χωρών.

Ειδικότερα, μεταξύ άλλων, η ΕΚΚ απηύθυνε νέες δημόσιες προειδοποιήσεις προς το επενδυτικό κοινό σχετικά με τους κινδύνους των επενδύσεων σε σύνθετα προϊόντα και σε εικονικά νομίσματα, καθώς επίσης και τους αυξημένους κινδύνους σε περιόδους ιδιαίτερα χαμηλών ή και αρνητικών τραπεζικών επιτοκίων.

ΤΗΣ ΥΛΗΣ ΣΤΟΝ «Π»

σε όλες τις ΚΕΠΕΥ

Το χρηματιστήριο

Σε πολλές χώρες -και μικρές- το χρηματιστήριο αποτελεί ένα βασικό εργαλείο χρηματοδότησης των επιχειρήσεων. Αυτό δεν ισχύει στην περίπτωση της Κύπρου. Πώς μπορεί να ανατραπεί αυτή η κατάσταση και να αποτελέσει εκ νέου πηγή χρηματοδότησης των επιχειρήσεων;

Το ΧΑΚ δεν μπόρεσε να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο όσον αφορά τη χρηματοδότηση των επιχειρήσεων. Οι λόγοι είναι πολλοί και περίπλοκοι.

Ωστόσο, η πρόσφατη απόφαση της κυβέρνησης για την ιδιωτικοποίηση του χρηματιστηρίου είναι προς τη σωστή κατεύθυνση, δημιουργώντας νέες προοπτικές.

Θεωρώ ότι μέσα από αυτή τη διαδικασία μπορούν να βρεθούν στρατηγικοί επενδυτές που θα φέρουν το απαιτούμενο κεφάλαιο, την τεχνολογία και καινούριες ιδέες ώστε να αναπτυχθεί και να αλλάξει η υφιστάμενη εικόνα του ΧΑΚ.

Μικροχρηματοδότηση

Μία εναλλακτική μέθοδος άντλησης κεφαλαίων είναι η μικροχρηματοδότηση. Ταιριάζει περισσότερο στα χαρακτηριστικά της κυπριακής αγοράς;

Η μικροχρηματοδότηση ή αλλιώς η συμμετοχική χρηματοδότηση (crowdfunding) θα δώσει, αναμφίβολα, ώθηση στις επενδύσεις και στο επιχειρείν, τόσο για νεοφυείς επιχειρήσεις όσο και για υφιστάμενες μικρομεσαίες επιχειρήσεις, που έχουν ανάγκη από εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης.

Αν συνοψολογίσουμε ότι η ραχοκοκαλιά της κυπριακής οικονομίας είναι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, τότε είναι ασφαλές να λεχθεί ότι η συμμετοχική χρηματοδότηση ταιριάζει στα χαρακτηριστικά της κυπριακής αγοράς. Γι' αυτό, όπως προανέφερα, τον Ιανουάριο του 2020 η ΕΚΚ προχώρησε στην έκδοση σχετικής οδηγίας για να δώσει αυτό το εργαλείο στις επιχειρήσεις.

Κόμβος Καινοτομίας

Η ΕΚΚ έχει δημιουργήσει έναν Κόμβο Καινοτομίας. Ποια τα μέχρι σήμερα αποτελέσματα;

Η ΕΚΚ δημιούργησε τον Κόμβο Καινοτομίας το 2018 με στόχο να ενθαρρύνει και να στηρίζει την καινοτομία στον χρηματοοικονομικό τομέα, να προσδιορίσει τις μελλοντικές απαιτήσεις για νέες νομοθετικές και εποπτικές προτεραιότητες και να διασφαλίσει ότι η προστασία των επενδυτών δεν υπονομεύεται.

Ειδικότερα, ο Κόμβος Καινοτομίας αποτελεί μία πλατφόρμα ανταλλαγής γνώσεων έτσι ώστε εποπτευόμενες και μη οντότητες να ενισχύσουν την αντίληψη που έχουν για νέες και αναπτυσσόμενες χρηματοοικονομικές και ρυθμιστικές τεχνολογίες («Fintech» και «Regtech») αντίστοιχα. Από τότε μέχρι σήμερα υπήρξε επικοινωνία με περίπου 40 εταιρείες και πρόσωπα σε σχέση με συγκεκριμένα ερωτήματα ή προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων:

- Εργαλείων συμμόρφωσης Regtech (ρυθμιστικών και AML) τα οποία βασίζονται στην ανάλυση μαζικών δεδομένων και στην αναφορά δεδομένων,
- Εταιρειών που χρησιμοποιούν Τεχνολογία Κατανεμημένου Καθολικού (DLT, Distributed Ledger Technology) για προσφορά, μεταφορά και επιβεβαίωση της ιδιοκτησίας χρηματοοικονομικών προϊόντων,
- Εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης για σκοπούς Fintech και Regtech,
- Ταμείων διαχείρισης κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών που επενδύουν σε νεοφυείς επιχειρήσεις Blockchain,
- Εργαλείων για εταιρείες διαχείρισης κεφαλαίων που λειτουργούν με τη χρήση μαζικών δεδομένων,
- Τόπων διαπραγμάτευσης που προτίθεντο να λειτουργούν με τη χρήση Τεχνολογίας Κατανεμημένου Καθολικού (DLT-Distributed Ledger Technology).

Στο παρόν στάδιο έχουμε εξασφαλίσει χρηματοδότηση από ευρωπαϊκά κονδύλια και εξετάζουμε το ενδεχόμενο μετεξέλιξης του Κόμβου Καινοτομίας σε Regulatory Sandbox, όπου θα παρέχονταν σε ελεγχόμενο περιβάλλον, σε δοκιμαστική βάση και σε περιορισμένη κλίμακα, καινοτόμα προϊόντα/ υπηρεσίες.

Τα κρυπτονομίσματα

Τα κρυπτονομίσματα είναι το μέλλον ή ένα μεγάλος νοκοκέφαλος; Τι συμβουλεύετε το επενδυτικό κοινό;

Τα κρυπτονομίσματα όπως το Bitcoin και γενικά τα κρυπτο-περιουσιακά στοιχεία στηρίζονται στην τεχνολογία κατανεμημένου καθολικού, γνωστή ως DLT (Distributed Ledger Technology) στην οποία στηρίζεται το blockchain.

Πρόκειται για μία υποσχόμενη τεχνολογία όχι μόνο στον τομέα των επενδύσεων, αλλά και σε άλλους κλάδους της οικονομικής δραστηριότητας. Κι αυτό διότι μπορεί, μεταξύ άλλων, να προσφέρει λύσεις στην ασφαλή φύλαξη ή και αποθήκευση των δεδομένων, διασφαλίζοντας ότι δεν μπορούν να αλλάξουν ή να τροποποιηθούν.

Όσον αφορά τα κρυπτονομίσματα, αυτά συνεχίζουν να προσελκύουν την προσοχή του επενδυτικού κοινού, γι' αυτό σε πανευρωπαϊκό επίπεδο ως επόπτες συνεχίζουμε να το προειδοποιούμε για τους κινδύνους που εγκυμονούν.

Ορισμένα κρυπτο-περιουσιακά στοιχεία ενέχουν υψηλό επενδυτικό ρίσκο γι' αυτό οι επενδυτές πρέπει να είναι σε εγρήγορση όταν

προβαίνουν σε αγορά ή/και κατοχή αυτών των μέσων, συμπεριλαμβανομένης της πιθανότητας απώλειας ολόκληρου του κεφαλαίου τους. Περαιτέρω, εγκυμονούν κινδύνους νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, που απορρέουν από τον κομιστικό τους χαρακτήρα.

Με στόχο να μετριαστεί το ρίσκο που ενέχουν τέτοιες επενδύσεις, το Σεπτέμβριο του 2020 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε ένα κανονισμό για τις αγορές σε κρυπτο-περιουσιακά στοιχεία. Στο παρόν στάδιο αυτός ο κανονισμός είναι ακόμη σε διαδικασία συζήτησης και κατ'επέκταση οι επενδυτές δεν έχουν κάποιας μορφής προστασία, γι' αυτό είναι σημαντικό να κατανοούν τους κινδύνους που σχετίζονται με τα κρυπτο-περιουσιακά στοιχεία και να είναι προσεκτικοί όταν αποφασίζουν κατά πόσο θα επενδύσουν σε αυτά.

Ως ΕΚΚ τον περασμένο Σεπτέμβριο προχωρήσαμε στην έκδοση δήλωσης πολιτικής για την οριστικοποίηση των κανόνων που αφορούν τους παρόχους υπηρεσιών σε κρυπτο-περιουσιακά στοιχεία, βάσει του Νόμου για την Παρεμπόδιση και Καταπολέμηση της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Η ΕΚΚ αναμένει ότι η πρωτοβουλία της θα μετριάσει ορισμένους, αλλά όχι όλους τους κινδύνους που ενέχουν οι επενδύσεις σε κρυπτο-περιουσιακά στοιχεία.

Βιώσιμη χρηματοδότηση

Η εισαγωγή των αρχών της βιωσιμότητας και στη χρηματοδότηση κερδίζει έδαφος. Ποιες είναι οι προκλήσεις και πώς μπορούν να αντιμετωπιστούν;

Η βιώσιμη ανάπτυξη αποτελεί έννοια-κλειδί στο σύγχρονο επιχειρείν και μεγάλη πρόκληση, ενώ, η υιοθέτηση περιβαλλοντικών και κοινωνικών κριτηρίων, καθώς και κριτηρίων εταιρικής διακυβέρνησης (ESG) στην επιλογή επενδυτικών τοποθετήσεων αποτελεί μία ταχέως ανερχόμενη τάση διεθνώς.

Ολοένα και περισσότεροι επενδυτές λαμβάνουν υπόψη τα κριτήρια ESG κατά την αξιολόγηση των εταιρειών στις οποίες ενδιαφέρονται να επενδύσουν, ενώ αποφεύγουν εταιρείες που ενδέχεται να βρεθούν σε μεγαλύτερο οικονομικό κίνδυνο λόγω των περιβαλλοντικών ή άλλων πρακτικών που εφαρμόζουν. Γι' αυτό είναι σημαντικό ο επιχειρηματικός κόσμος να εξετάσει το νέο κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τις βιώσιμες επενδύσεις για την μετάβαση στην πράσινη επιχειρηματικότητα. Είναι ευρέως αποδεκτό ότι πρέπει να ανοικοδομηθούν την οικονομία και τις χρηματοοικονομικές μας δομές με πιο βιώσιμο τρόπο απ' ό,τι στο παρελθόν.

Στην Κύπρο δεν έχουμε δει μεγάλης κλίμακας στροφή προς βιώσιμες επενδύσεις, ωστόσο, κινούμαστε προς την ορθή κατεύθυνση. Ήδη η ΕΚΚ έχει αδειοδοτήσει ορισμένους Οργανισμούς Εναλλακτικών Επενδύσεων των οποίων η επενδυτική πολιτική εστιάζει σε βιώσιμες επενδύσεις με τα υπό διαχείριση κεφάλαια να ανέρχονται στα €36,9 εκατ.

Ως ΕΚΚ παρέχουμε, ότι είναι απαραίτητο προκειμένου οι διαχειριστές περιουσιακών στοιχείων να εξετάσουν αυτές τις επιλογές, ενώ υποστηρίζουμε ενεργά εταιρείες και επιχειρηματίες που αναπτύσσουν πιο πράσινες λύσεις Fintech, μέσω του Κόμβου Καινοτομίας.

➤ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ etc.

Γέφυρα από και προς το πουθενά

Μία σειρά πολύ πρόσφατων μελετών από διεθνείς οικονομικούς οργανισμούς, μεγάλες τράπεζες και συμβουλευτικούς οίκους διαπίστωσε, σχεδόν από κοινού, ότι η παγκόσμια οικονομία ανακάμπτει από τα συμπτώματα της πανδημίας πολύ καλύτερα από όσο είχε αρχικά προβλεφθεί.

Επιπλέον, διαφαίνεται ότι η εισαγωγή νέων τεχνολογιών στην επιτέλεση της εργασίας ενδέχεται να ενισχύσει την συνολική παραγωγικότητα σε σημαντικό βαθμό. Παράλληλα, όμως, επιβεβαιώνεται και η πρόβλεψη που ήθελε την οικονομία να ανακάμπτει διαφορετικά στις ανεπτυγμένες χώρες από ότι στις λιγότερο ανεπτυγμένες και πως τούτη η ανισομέρεια οδηγεί σε βαθύτερες ανισότητες, τόσο μεταξύ των οικονομιών όσο και εντός τους, ανάμεσα στους διάφορους τομείς και κλάδους παραγωγής.

Του
**ΒΑΣΙΛΗ
ΠΟΛΕΜΙΤΗ**

Δεν θα κουράσουμε με τους αριθμούς και τα ποσοστά για κάθε έκαστο δεδομένο, αφού αυτό είναι δουλειά άλλων, αλλά θα συγκρατήσουμε το γεγονός της τρέχουσας απορρύθμισης στα εμπορικά και λογιστικά δίκτυα, τον πληθωρισμό, που ίσως να μείνει μαζί μας περισσότερο από όσο νομίζουμε, καθώς και το υπερδιογκωμένο μέγεθος των χρηματοαγορών που δεν είναι καθόλου, μα καθόλου καλή συνθήκη.

Μέσα, λοιπόν, σε αυτό το πλέγμα, η Κύπρος διακατέχεται αυτή την περίοδο από ένα αίσθημα αισιοδοξίας που πηγάζει, αδικαιολόγητα, από την ελπίδα της θετικής επίδρασης που θα έχουν τα χρήματα του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Που ούτε αρκετά είναι, ούτε και σύγχρονα, αφού, ανάμεσα στους επαίοντες, συζητείται πως όλα όσα ορθά διαλαμβάνονται σε αυτή την πολιτική θα έπρεπε να είχαν ήδη δρομολογηθεί πριν χρόνια. Κάλιο αργά παρά ποτέ λένε κάποιοι άλλοι βέβαια.

Αυτό, όμως, που μένει είναι η αίσθηση ότι η Κύπρος βιώνει έντονα τα αρνητικά της παγκόσμιας οικονομίας, χωρίς σχεδόν ποτέ να βιώνει τα θετικά. Από την πανδημία, μέχρι τις πληθωριστικές πιέσεις, τις αυξήσεις στις τιμές του πετρελαίου, την αποστέρωση μας από τις τουριστικές αγορές, κ.ο.κ., η Κύπρος πάντα είναι «παρούσα» στη ζημιά, αλλά σχεδόν πάντα «απούσα» στο κέρδος. Αζίζει τον κόπο να το σκεφτούμε λίγο και να το προσδιορίσουμε ώστε να καταλάβουμε ότι ο εσωστρεφής στρεβλός μικρόκοσμος και στενομαλιά μας ευθύνεται γι' αυτό το φαινόμενο.

Η στόχευσή μας σε μη βιώσιμες και μη ανθεκτικές δραστηριότητες και αγορές μας κρατά μακριά από τα σημαντι-

Η Κύπρος βιώνει έντονα τα αρνητικά της παγκόσμιας οικονομίας, χωρίς σχεδόν ποτέ να βιώνει τα θετικά

κά χρηματοοικονομικά κέντρα του κόσμου και πληγώνει, λόγω της κακής φήμης που μας συνοδεύει, τις προσπάθειες ανάπτυξης νέων, πιο σύγχρονων, πιο αποδοτικών και πιο καινοτόμων τομέων οικονομικής παραγωγής. Το γεγονός ότι πάντα χάνουμε, πρέπει, επιτέλους, να μας προβληματίσει και να μας βοηθήσει να μην επαναλάβουμε τα ίδια λάθη.

Για παράδειγμα, αν η Κύπρος δεν αναλωνόταν σε «πελλάρες» και δημοσιοσεχίστικα «εφέ» γύρω από το γκάτζι, που ποτέ δεν ήρθε, και αντί αυτών, έσπρωχνε μεθοδευμένα και οργανωμένα τις ΑΠΕ με ένα τρόπο ρηξικέλευθο, όπως αυτόν που μεταχειρίστηκε πριν 60 χρόνια όταν τοποθέτησε τους ηλιακούς θερμοσίφωνες σε κάθε στέγη, τότε θα καινοτομούσε και σήμερα δεν έτρεχε πίσω από την τιμή του ηλεκτρισμού, που, ειρήσθω εν παρόδω, αποστέρησε εσχάτως την αγορά από πολύτιμο ρευστό. Επειδή, για όσους δεν το κατάλαβαν, αυτό έγινε.

Ο λογαριασμός της ΑΗΚ απορρόφησε ρευστό από την αγορά το τελευταίο εξάμηνο που υπό άλλες συνθήκες θα τροφοδοτούσε την κατανάλωση και την παραγωγή, ακριβώς εκεί που την χρειαζόμασταν περισσότερο και δη στο τέρμα της πανδημίας, στο δειλό άνοιγμα της αγοράς και στο τέλος των προγραμμάτων στήριξης. Ομολογουμένως, πρόκειται περί εντελώς «ανάποδης» εξέλιξης συνέπεια της κουτοπονήρης βλακείας μας, που είναι ομολογουμένως ανίκητη.

Αντίστοιχα, αν η Κύπρος επικεντρωνόταν στην προσέλκυση πραγματικών επενδύσεων και πραγματικών επιχειρήσεων και αντί να περιοριστεί στην κατασκευή κελυφών κάθε λογής επικεντρωνόταν σε πιο ουσιαστικές πράξεις, τότε σήμερα, τα αστικά μας κέντρα θα ανθούσαν αντί να παρακμάζουν και η διασυνδεσιμότητά μας με τον υπόλοιπο κόσμο θα ήταν αυτή που χρειαζόμαστε για να καταστήσουμε πραγματικό επιχειρηματικό κέντρο και όχι πλάσματικό και ίσως να ήμασταν αληθινή γέφυρα μεταξύ ηπείρων και όχι γέφυρα από και προς το πουθενά...